

REFERAT Den Regionale Lægemiddelkomité d. 21-09-2023

Mødedato Torsdag d. 21. september 2023 kl. 13:00

Mødested Regionsrådssalen

Mødedeltagere Kim Torsten Brixen, Michael Dall (Fravær), Anette Holm, Anita Heidi Bjelke Duedahl, Karsten Lauritsen (Fravær), Per Helligsø (Fravær), Per Damkier (Fravær), Mette Marie Hougaard Christensen, Troels Korshøj Bergmann, Anders Meinert Pedersen (Fravær), Claus Havregaard Sørensen (Fravær), Ragnhild Jensen, Anette Ebbesen, Peter Haastrup (Fravær), Jørn Frydendall, Wiebke Boman Hansen, Vibeke Overgaard Madsen (Fravær), Anna-Marie Bloch Münster (Fravær), Carsten Pedersen, Allan Rohold (Fravær), Anne-Grete Ramlov, Magdalena Andries, Mia Lolk Lund (Fravær), Michael Haslund (Fravær), Thomas Larsen, Peter Sørensen (Fravær), Simon Nyvang Mariussen, Thomas Croft Buck (Fravær), Trine Malling Lungskov, Daniel Pilsgaard Henriksen, Lene Juel Kjeldsen (Fravær), Helle H. Carlsen, Sidsel Arnsfang Pedersen, Tina Hoff Duedahl, Frank Ingemann Jensen, Maija Bruun Haastrup, Thomas Øhlenschläger

Indholdsfortegnelse

Velkomst.....	3
Habilitet.....	4
Klinisk farmaci på sygehusene og Sundhedsstyrelsens anbefalinger om uhensigtsmæssig polyfarma	5
Handleplan til fortsat opioidindsats.....	7
Bæredygtig medicin - kort orientering.....	9
Nyt fra Medicinrådet.....	10
Evt.....	11
Jubilæum Det Regionale Lægemedelråd 2008-2023.....	12

Punkt 1: Velkomst

23/323

Resumé

Velkommen til jubilæumsmøde i Det Regionale Lægemiddelråd – 1. fysiske møde siden marts 2020.

Sagsfremstilling

Det er 15 år siden at Lægemiddelrådet blev oprettet – 1. møde blev afholdt den 24. september 2008. Det fejrer vi med en lidt anderledes dagsorden.

Velkommen til alle og særligt til 3 medlemmer af Lægemiddelrådet, som har været med fra begyndelsen: Anette Holm, Anita Duedahl og Karsten Lauritsen.

Dagens gæster:

- Funktionsleder Helle Houlbjerg Carlsen, SAF er stedfortræder for Mia Lolk Lund
- Farmaceut Tina Hoff Duedahl er stedfortræder for Claus Havregaard Sørensen, Psykiatrien
- Tidligere afdelingschef, Praksis Frank Ingemann Jensen
- Læge Sidsel Arnsfang Pedersen, Farmakologi
- Overlæge Maija Bruun Hastrup, Farmakologi

Beslutning i Det Regionale Lægemiddelråd den 21-09-2023

Velkommen også til Thomas Øhlenschläger, som deltager i stedet for Anna-Marie Bloch Münster, Esbjerg og Grindsted Sygehus.

Fraværende Michael Dall, Claus Havregaard Sørensen, Vibeke Overgaard Madsen, Allan Rohold, Mia Lolk Lund, Thomas Croft Buck, Per Helligsø, Lene Juel Kjeldsen, Anna-Marie Bloch Münster, Peter Sørensen, Per Dankier, Karsten Lauritsen, Anders Meinert Pedersen, Peter Hastrup, Michael Haslund

Punkt 2: Habilitet

23/323

Resumé

Medlemmer som anser sig selv, eller andre medlemmer som inhabile i forhold til et eller flere punkter på dagsorden, bedes meddele dette.

Beslutning i Det Regionale Lægemedleråd den 21-09-2023

Ingen erklærede sig selv eller andre inhabile i forhold til dagsorden.

Fraværende Michael Dall, Claus Havregaard Sørensen, Vibeke Overgaard Madsen, Allan Rohold, Mia Lolk Lund, Thomas Croft Buck, Per Helligsø, Lene Juel Kjeldsen, Anna-Marie Bloch Münster, Peter Sørensen, Per Dankier, Karsten Lauritsen, Anders Meinert Pedersen, Peter Hastrup, Michael Haslund

Punkt 3: Klinisk farmaci på sygehusene og Sundhedsstyrelsens anbefalinger om uhensigtsmæssig polyfarmaci

23/323

Resumé

Klinisk farmaci på hospitalerne er et område i konstant udvikling, og på mange sygehusafdelinger foretager farmaceuter og farmakonomer medicingennemgang, medicinanamnese og patientsamtaler om medicin som en del af indlæggelsen.

Sundhedsstyrelsens anbefalinger om uhensigtsmæssig polyfarmaci omtaler bl.a. at resultaterne fra medicingennemgang på hospitalerne formidles til almen praksis (elektronisk og i udvalgte situationer evt. også mundtligt).

Med udgangspunkt i ovenstående ønskes en drøftelse af, hvordan resultatet af medicingennemgang og andre sygehustiltag der understøtter rationel farmakoterapi, bedst kan formidles til almen praksis i Region Syddanmark.

Rapport om klinisk farmaci fremlægges af funktionsleder Helle Houlbjerg Carlsen, Sygehusapotek Fyn.

Sagsfremstilling

I maj 2022 udgav Sundhedsstyrelsen 13 anbefalinger om forebyggelse og håndtering af uhensigtsmæssig polyfarmaci ved multisygdom (se link: [Sundhedsstyrelsen](#)).

Anbefaling 11 handler om medicingennemgang og samarbejde på tværs af fagligheder og sektorer:

Vi anbefaler, at de relevante personer med polyfarmaci og multisygdom får tilbudt en medicingennemgang, der som udgangspunkt foregår i almen praksis eller som minimum foregår i tæt samarbejde med almen praksis, der kender personen i stabil fase. Ved medicingennemgang på hospitalet bør resultatet af medicingennemgangen formidles elektronisk til almen praksis og i udvalgte situationer eventuelt suppleret med mundtlig overlevering.

- Mht. medicingennemgang i almen praksis, så har regionens lægemiddelteam forskellige tilbud og understøttende materiale til almen praksis
- Mht. medicingennemgang i tæt samarbejde med almen praksis, tilbyder [Telefarmakologisk Ambulatorium](#) klinisk farmakologisk sparring og medicingennemgang af komplekse, multimedicerede patienter
- Mht. medicingennemgang på hospitalerne, så er der stadig flere farmaceuter og farmakonomer, som arbejder med at sikre optimal brug af lægemidler på regionens sygehuse. Emnet belyses i rapporten [Klinisk farmaci 2023](#), som Amgros og sygehusapotekerne har udarbejdet.

Med udgangspunkt i rapporten [Klinisk farmaci 2023](#), ønskes en drøftelse af, hvordan resultatet af medicingennemgang og andre sygehustiltag der understøtter rationel farmakoterapi, bedst kan formidles til almen praksis.

Indstilling

Til drøftelse.

Beslutning i Det Regionale Lægemiddelråd den 21-09-2023

Med baggrund i rapporten redegjorde Helle for klinisk farmaci på regionens sygehuse. Der er lokale forskelle i udbredelsen på regionens somatiske sygehuse, og derudover foregår der også klinisk farmaci-aktiviteter i psykiatrien.

Der var enighed om det hensigtsmæssige i, at relevante input til rationel lægemiddelbehandling fortsat formidles til primærsektoren. Dog pointerer almen praksis at epikriserne ikke skal blive for omfattende. Når der sendes korrespondancenotater er disse også til gavn for kommunerne, mens epikriserne er lægerettede.

Fraværende Michael Dall, Per Helligsø, Claus Havregaard Sørensen, Vibeke Overgaard Madsen, Allan Rohold, Mia Lolk Lund, Thomas Croft Buck, Lene Juel Kjeldsen, Anna-Marie Bloch Münster, Peter Sørensen, Per Damkier, Karsten Lauritsen, Anders Meinert Pedersen, Peter Hastrup, Michael Haslund

Punkt 4: Handleplan til fortsat opioidindsats

23/8434

Resumé

Tidligere på året nedsatte Det Regionale Lægemedleråd 'Arbejdsgruppen for rationel brug af opioider i Region Syddanmark'. Opdraget var at udarbejde en handleplan, for nedbringelse af opioidforbruget i begge sektorer, i henhold til et punkt beskrevet i regionens [budgetaftale 2023](#).

Et udkast til handleplan forelægges til drøftelse og godkendelse.

Punktet fremlægges af formand for arbejdsgruppen, overlæge Maija Bruun Haastrup, Farmakologi.

Sagsfremstilling

Det Regionale Lægemedleråd har igennem de senere år fokuseret på rationel brug af opioider, og forbruget er faldende, både nationalt og regionalt. I Region Syddanmarks [budgetaftale 2023](#) (punkt 4.2.9) er beskrevet, at regionsrådet ønsker at vedtage en handleplan, for at bringe indsatsen for nedbringelse af opioider i såvel primær- som sekundærsektor helt i mål. I den forbindelse har Lægemedlerådet nedsat '[Arbejdsgruppe for rationel brug af opioider i Region Syddanmark](#)'.

Arbejdsgruppen har nu udarbejdet et udkast til handleplan (bilag), der beskriver baggrund, målsætning og foreslåede indsatser.

Foreslåede mål:

- Antal personer i behandling med opioider ønskes reduceret i forhold til det nuværende 7,2 % af indbyggerne i 2021
- Gennemsnitsmængde-forbruget pr. bruger reduceres med mindst 2 morfinækvivalenter hvert år
- Forbruget (målt i døgndoser) afspejler lægemiddelrekommandationerne, dvs. at morfin er det mest brugte opioid i begge sektorer
- På sygehusene er fordelingen mellem anvendt morfin og oxycodon 90:10 (målt på DDD)
- Ingen nyordination af tramadol på sygehuse og i primærsektoren efter 1. januar 2024
- Fortsat reduktion af antal brugere af tramadol i almen praksis. Med udgangen af 2024 ønskes antallet af brugere i Region Syddanmark reduceret til ca. 15.000.

Ovenstående mål vurderes opnåelige inden for de eksisterende rammer (herunder også økonomi). Målene tænkes opnået gennem indsatser rettet mod hhv. almen praksis, sygehusene og borgerne samt en tværgående indsats.

Foreslåede indsatser:

Med følgende indsatser vil vi påvirke udskrivningen i både almen praksis og på sygehusene:

- Fast halvårlig rapportering til regionens praktiserende læger om klinikkens opioidforbrug i forhold til regionens forbrug, og om regionens målsætning
- På baggrund af aktuelt omfang af opioidordinationer fra praktiserende speciallæger skal disse evt. også modtage en tilsvarende rapport
- Fast kvartalvis rapportering til udvalgte sygehusafdelinger om afdelingens/klinikkens opioidforbrug i forhold til regionens forbrug, og om regionens målsætning
- Lommekort til sygehuslæger med quick-info om rationel opioidbehandling
- Orientering om anden smertebehandling end opioider – både med lægemidler og non-farmakologisk behandling
- Ændring af retningsgivende dokumenter i infonet og standardordinationer i EPJ SYD, så der sikres overensstemmelse med regional retningslinje for smertebehandling på sygehusene. Hermed bliver det vanskeligere at ordinere ikke-anbefalede opioider
- Implementering af behandlingsansvar for afslutning af opioidbehandling, således at den lægepraksis eller sygehusafdeling, som har indledt opioidbehandling, også har ansvaret for fortsat receptudstedelse, så længe opioidbehandling pågår.
- Sikre implementering af beslutning truffet af [Det Regionale Lægemedleråd i marts 2023](#) om, at sygehuset som udgangspunkt ikke udsteder recepter på morfika. Ved kortvarigt behov (fx postoperativt) medgives det antal

tabletter, der forventes at blive behov for.

Desuden skal borgerne sikres information om, hvad det betyder at være opstartet i behandling med et opioid, og til det brug udarbejdes borgerrettet, skriftligt materiale om emnet. Materialet uddeles via apotekerne, praktiserende læger og sygehusene.

Endelig kan der suppleres med nedenstående initiativer, som dog kræver tilførsel af ressourcer:

- Oprettelse af supplerende tilbud til patienter med kroniske/stærke smerter (non-farmakologisk behandling eller smertehåndteringskursus, f.eks. i regi af Smertecentrene)
- Almen praksis kan få tilbud om undervisning fra smerteklinikkerne til at kunne klare lettere aftrappingsforløb selv
- Udvikling af digitalt tilbud, der understøtter udtrapning af opioider.

Handleplanen for nedbringelse af forbruget af opioider i Region Syddanmark (se bilag) forelægges Lægemiddelrådet til drøftelse og godkendelse.

Efterfølgende vil handleplanen blive præsenteret for regionens koncernledelse forud for regionsrådets godkendelse.

Indstilling

Det indstilles at:

- Lægemiddelrådet drøfter udkast til handleplan for nedbringelse af forbruget af opioider, særligt arbejdsgruppens forslag om at behandlingsansvaret (og dermed ordinationsansvaret) for behandling med opioider som udgangspunkt ikke kan overdrages til anden behandler (fx kan sygehuset ikke afslutte til egen læge)
- Lægemiddelrådet godkender handleplanen til efterfølgende politisk behandling.

Beslutning i Det Regionale Lægemiddelråd den 21-09-2023

Maija fremlagde hovedtrækkene i arbejdsgruppens udkast til handleplan for nedbringelse af opioidforbruget. De foreslåede indsatser blev drøftet, og lægemiddelrådet nikkede til de indsatser der umiddelbart er implementerbare.

Lægemiddelrådet ønskede tilføjet en indsats om, at sortimentet i sygehusenes medicinrum afspejler anbefalingerne på området. Her blev vigtigheden af ledelsesopbakning pointeret.

Endelig ønskede Lægemiddelrådet, at der igangsættes et lobbyarbejde for markedsføring af mindre pakninger af opioider.

Handleplanens forslag til ressourcekrævende indsatser kan genovervejes på et senere tidspunkt, hvis de nuværende indsatser viser sig ikke at være tilstrækkelige.

Handleplanen tilpasses og videreføres derefter til politisk behandling.

Bilag

Handleplan for nedbringelse af forbruget af opioider i Region Syddanmark

Fraværende Michael Dall, Per Helligsø, Claus Havregaard Sørensen, Vibeke Overgaard Madsen, Allan Rohold, Mia Lolk Lund, Thomas Croft Buck, Lene Juel Kjeldsen, Anna-Marie Bloch Münster, Peter Sørensen, Per Damkier, Karsten Lauritsen, Anders Meinert Pedersen, Peter Hastrup, Michael Haslund

Punkt 5: Bæredygtig medicin - kort orientering

23/6609

Resumé

Som led i Region Syddanmarks grønne omstilling er der også fokus på bæredygtig medicin.

OUH er 'lead' for lægemiddelområdet og med Farmakologi i spidsen, er forskellige projekter påbegyndt.

Punktet fremlægges af læge Sidsel Arnspang Pedersen og cheflæge Mette Marie H. Christensen, Farmakologi.

Sagsfremstilling

På møde i Lægemiddelrådet den 6. juni 2023 blev kommissoriet for den regionale arbejdsgruppe for bæredygtig medicin godkendt. Arbejdsgruppen har holdt sit første møde den 21. august 2023 og er kommet godt fra start.

Forskellige projekter om bæredygtig medicin er påbegyndt, og flere er i støbeskeen.

Farmakologi giver en status for arbejdet med bæredygtig medicin.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Det Regionale Lægemiddelråd den 21-09-2023

Sidsel og Mette Marie orienterede om status for arbejdet med bæredygtig medicin.

Der arbejdes bl.a. på projekter med fokus på medicinspild, inhalationsmedicin og skift til mere klimavenlige anæstesi-gasser.

Den regionale arbejdsgruppe for bæredygtig medicin har holdt sit første møde i august, og er kommet godt fra start.

Fraværende Michael Dall, Per Helligsø, Claus Havregaard Sørensen, Vibeke Overgaard Madsen, Allan Rohold, Mia Lolk Lund, Thomas Croft Buck, Lene Juel Kjeldsen, Anna-Marie Bloch Münster, Peter Sørensen, Per Damkier, Karsten Lauritsen, Anders Meinert Pedersen, Peter Haastrup, Michael Haslund

Punkt 6: Nyt fra Medicinrådet

23/323

Resumé

Som fast punkt på møderne i Det Regionale Lægemedleråd gives en status på arbejdet i Medicinrådet.

Punktet fremlægges af Kim Brixen, der er Region Syddanmarks repræsentant i Medicinrådet.

Beslutning i Det Regionale Lægemedleråd den 21-09-2023

Kim orienterede kort om Medicinrådets arbejde.

Fraværende Michael Dall, Claus Havregaard Sørensen, Vibeke Overgaard Madsen, Allan Rohold, Mia Lolk Lund, Thomas Croft Buck, Per Helligsø, Lene Juel Kjeldsen, Anna-Marie Bloch Münster, Peter Sørensen, Per Dankier, Karsten Lauritsen, Anders Meinert Pedersen, Peter Haastrup, Michael Haslund

Punkt 7: Evt.

23/323

Beslutning i Det Regionale Lægemiddelråd den 21-09-2023

Troels og Wiebke orienterede om, at AK-udvalget har været aktiveret i forbindelse med den kommende opgradering af EPJ SYD på sygehusene den 30. september.

Opgraderingen indebærer bl.a. ny håndtering af vitamin K-antagonister (warfarin = Marevan og phenprocoumon = Marcoumar), med ny VKA funktionalitet i EPJ SYD og FMK.

Den gode nyhed er, at det bliver lettere for klinikerne ved sektorovergange, da eksisterende VKA-ordinationer nu kan overføres direkte mellem EPJ SYD og FMK og 'omvejen' via FMK-online er ikke længere nødvendig. Relevante retningslinjer er ved at blive opdateret i infonet. I regi af AK-udvalget drejer det sig om retningslinjen '[Styring af warfarin og phenprocoumon \(VKA\) i EPJ SYD](#)' dok id 866936.

Fraværende Michael Dall, Claus Havregaard Sørensen, Vibeke Overgaard Madsen, Allan Rohold, Mia Lolk Lund, Thomas Croft Buck, Per Helligsø, Lene Juel Kjeldsen, Anna-Marie Bloch Münster, Peter Sørensen, Per Damkier, Karsten Lauritsen, Anders Meinert Pedersen, Peter Haastrup, Michael Haslund

Punkt 8: Jubilæum Det Regionale Lægemedleråd 2008-2023

23/323

Resumé

Det Regionale Lægemedleråd har 15 års jubilæum - det 1. møde blev afholdt den 24. september 2008. I den anledning holdes et oplæg om Lægemedlerådet dengang og nu.

Punktet fremlægges af tidligere afdelingschef for Praksis, Frank Ingemann Jensen og formand for Lægemedlerådet anno 2023, Kim Brixen.

Beslutning i Det Regionale Lægemedleråd den 21-09-2023

Efter fremlæggelserne af de to veloplagte oplægsholdere står det klart, at arbejdet i Det Regionale Lægemedleråd fortsat er relevant i dag, 15 år efter det blev etableret.

En fornyelse kunne være deltagelse af en patientrepræsentant til udvalgte dagsordenspunkter. Dette ønskes drøftet på et kommende møde.

Tilsvarende ønskes et oplæg om habilitet og fornuftigt forhold til lægemiddelindustrien.

Maskinelt dosisdispenseret medicin ønskes også sat på dagsordenen til et kommende møde i Lægemedlerådet.

Fraværende Michael Dall, Per Helligsø, Claus Havregaard Sørensen, Vibeke Overgaard Madsen, Allan Rohold, Mia Lolk Lund, Thomas Croft Buck, Lene Juel Kjeldsen, Anna-Marie Bloch Münster, Peter Sørensen, Per Dankier, Karsten Lauritsen, Anders Meinert Pedersen, Peter Haastrup, Michael Haslund